

Ansökan om forskningsmedel

Datum
2026-01-29

Observera att ansökan och bilagor endast ska skickas elektroniskt till konkurrensverket@kkv.se.

1 Sökande (huvudansvarig för projektet)

Namn *	Tobias Indén
Universitet/högskola eller motsvarande	Institution eller motsvarande
Linnéuniversitetet	Institutionen för rättsvetenskap
Postadress	Postnr och Ortsnamn
Universitetsplatsen 1	392 31 Kalmar
Telefonnummer	E-post
[REDACTED]	[REDACTED]

* Huvudansvarig för projektet är ansvarig för att uppgifterna som lämnas i ansökningsblanketten är korrekta.

2 Anslagsförvaltare

Universitet/högskola eller motsvarande	Institution
Linnéuniversitetet	Institutionen för rättsvetenskap
Postadress	Postnr och Ortsnamn
Universitetsplatsen 1	392 31 Kalmar
Telefonnummer	
0772-28 80 00	

3 Projektbeskrivning

Projekttitel	
Offentligt-privat samarbete för effektiv civil beredskap	
Projektets relevans för Konkurrensverket (högst 240 tecken)	
Inom ramen för projektet ska flera rättsområden som påverkar marknadens funktionssätt och som kan falla inom Konkurrensverkets tillsynsansvar studeras och analyseras.	
Projektet avses starta/startade, datum	Projektet beräknas vara slutfört, datum
1 november 2026	31 oktober 2030
Sammanfattning på svenska av projektets syfte, betydelse och genomförande (högst 1 000 tecken).	
Det allvarliga säkerhetsläget har inte bara medfört att det svenska militära försvaret återuppbyggs i snabb takt utan det samma gäller det civila försvaret. Ett led i återuppbyggnaden av det civila försvaret är att säkerställa försörjningsberedskapen. För att kunna säkra försörjningen av allehanda varor, tjänster och byggtreprenader i samband med kris, höjd beredskap och krig krävs ett väl utvecklat samarbete mellan offentliga och privata aktörer. Samtidigt måste sådana samarbeten utformas så att de står i överensstämmelse med bland annat upphandlingslagstiftningen och EU:s statsstödsrätt.	
Syftet med projektet är att fastställa och analysera i vilken utsträckning dagens reglering av den offentliga upphandlingen och EU:s statsstödsrätt påverkar hur olika typer av samarbeten mellan offentliga organ och privata marknadsaktörer kan utformas för att öka den svenska försörjningsberedskapen.	
Projektet ska genomföras som ett doktorandprojekt vid institutionen för rättsvetenskap vid Linnéuniversitetet.	

Bifoga även en utförligare projektbeskrivning (svenska eller engelska, ca 10 A4-sidor) som bilaga till denna ansökan.

4 Kostnadsredovisning

Observera att den högsta tillåtna arbetstiden för disputerad forskare, docent och professor är 75 procent av heltid. För doktorand, forskningsassistent eller liknande är den högsta tillåtna arbetstiden 85 procent av heltid.

Projektår 1		Månadslön (brutto)	Anställningstid i projektet, månader	Arbetstid i procent av heltid	Lönekostnad inkl. sociala avgifter
Personalnamn och akademisk titel (bifoga CV) Namn	Akademisk titel				
Doktorand	Doktorand	31850	6	85	446994
Summa lönekostnader inkl. sociala avgifter					446994
Summa övriga kostnader (hämtas från tabell 4a)					15000
Summa förvaltningskostnader inklusive lokalhyra					37602
Total kostnad inklusive sociala avgifter och förvaltningsavgifter					499596

Projektår 2		Månadslön (brutto)	Anställningstid i projektet, månader	Arbetstid i procent av heltid	Lönekostnad inkl. sociala avgifter
Personalnamn och akademisk titel (bifoga CV) Namn	Akademisk titel				
Doktorand	Doktorand	31850	6	85	460403
Summa lönekostnader inkl. sociala avgifter					460403
Summa övriga kostnader (hämtas från tabell 4a)					15000
Summa förvaltningskostnader inklusive lokalhyra					38730
Total kostnad inklusive sociala avgifter och förvaltningsavgifter					514133

Projektår 3		Månadslön (brutto)	Anställningstid i projektet, månader	Arbetstid i procent av heltid	Lönekostnad inkl. sociala avgifter
Personalnamn och akademisk titel (bifoga CV) Namn	Akademisk titel				
Doktorand	Doktorand	33950	12	85	474240
Summa lönekostnader inkl. sociala avgifter					474240
Summa övriga kostnader (hämtas från tabell 4a)					15000
Summa förvaltningskostnader inklusive lokalhyra					39894
Total kostnad inklusive sociala avgifter och förvaltningsavgifter					529134

4a Redovisning övriga kostnader

Maxbelopp för övriga kostnader per år är 25 000 kronor. Ifall detta belopp överskrids ska detta motiveras särskilt i ansökan.

	År 1	År 2	År 3
Material och utrustning	0		
Resor	10000	10000	10000
Andra kostnader	5000	5000	5000
Summa	15000	15000	15000

5 Kostnadssammanfattning (anges i kronor) för nu sökt anslag

Total projektkostnad 3 085 725 kronor
--

Därav söks från

Konkurrensverket 1 542 863

Annan anslagsgivare *

Tidigare erhållna anslag från

Konkurrensverket

Annan anslagsgivare **

* Anslagsgivarens namn	Ansökan inlämnad, datum	Sökt belopp
------------------------	-------------------------	-------------

** Anslagsgivarens namn	Ansökan beviljad, datum	Beviljat belopp
-------------------------	-------------------------	-----------------

6 Övriga projekt som samtidigt kommer att ledas av huvudansvarig

Projekttitel

OBS! Namn och institution på personer som beviljas forskningsbidrag kommer att publiceras på Konkurrensverkets webbplats. Om en ansökan om forskningsbidrag skickas in till Konkurrensverket innebär

det ett medgivande till att dina personuppgifter registreras och behandlas av Konkurrensverket samt att uppgifter om namn och institution för beviljade bidrag publiceras på webbplatsen.

Projektbeskrivning – Offentligt-privat samarbete för effektiv civil beredskap

1 Bakgrund

Civil beredskap har till följd av både interna svenska händelser och inte minst en allt oroligare omvärld fått ökad uppmärksamhet inom stora delar av samhället jämfört med vad som varit fallet på under lång tid. Som exempel på interna svenska händelser kan torkan under 2018 som inte bara medförde stora skogsbränder utan också problem för både jordbruket och dricksvattenförsörjningen nämnas. En annan given händelse är covid-19-pandemin som utgjorde en allvarlig påfrestning för stora delar av världen där exempelvis överdödligheten i Sverige var nästan fem procent. Den kanske mest tongivande händelsen som medfört ett ökat fokus på civil beredskap torde däremot vara Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och det allvarliga säkerhetsläge som numera kännetecknar inte minst Östersjöregionen.

Det allvarliga säkerhetsläget har inte bara medfört att det svenska militära försvaret återuppbyggs i snabb takt utan det samma gäller det civila försvaret. Ett led i återuppbyggnaden av det civila försvaret är att säkerställa försörjningsberedskapen.

För att kunna säkra försörjningen av allehanda varor, tjänster och byggtreprenader i samband med kris, höjd beredskap och krig krävs ett väl utvecklat samarbete mellan offentliga och privata aktörer.¹ Samtidigt måste sådana samarbeten, inte minst i fredstid, utformas så att de står i överensstämmelse med bland annat upphandlingslagstiftningen och EU:s statsstödsrätt.

Syftet med det projekt som nu söks medel för är att fastställa och analysera i vilken utsträckning dagens reglering av den offentliga upphandlingen och EU:s statsstödsrätt påverkar hur olika typer av samarbeten mellan offentliga organ och privata marknadsaktörer kan utformas för att öka den svenska försörjningsberedskapen.

Projektet ska genomföras som ett doktorandprojekt vid institutionen för rättsvetenskap vid Linnéuniversitetet, varvid det också ska delfinansieras av Linnéuniversitetet.

¹ Se bland annat SOU 2025:68, s. 94 ff.

2 Rättsliga utgångspunkter

2.1 Svensk beredskapsreglering

Den svenska beredskapsregleringen består av många olika delar, men där det i sammanhanget ska nämnas att det bland annat finns särskild reglering som styr statliga så kallade beredskapsmyndigheter, reglering som styr kommuners och regioners ansvar inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och reglering som kan skapa en skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer med flera att delta i totalförvarsplaneringen.

Vad gäller statliga myndigheters ansvar ska nämnas att det enligt 18 § i förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap följer att statliga myndigheter med ansvar inom en eller flera viktiga samhällsfunktioner, och vars verksamhet har särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvaret, utgör så kallade beredskapsmyndigheter. Vilka dessa myndigheter är framgår av bilaga 1 till förordningen. I enlighet med 20 § i samma förordning ska beredskapsmyndigheter bland annat ha god förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida krissituationer och genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap. De ska enligt bestämmelsen också verka för att övriga statliga myndigheter, kommuner, regioner, sammanslutningar och näringsidkare som är berörda utvecklar sin förmåga i dessa avseenden.

Vad gäller kommuners och regioners ansvar för Sveriges beredskap regleras det primärt i lag (2006:544) om kommuners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Av lagens 1 kap. 1 § följer att syftet med lagen är att kommuner och regioner ska minska sårbarheter i sina verksamheter och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner och regioner ska därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Lagen stipulerar bland annat att kommuner, inom sitt geografiska område, ifråga om extraordinära händelser i fredstid ska verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet och att de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas. Med en extraordinär händelse avses enligt 1 kap. 4 § en sådan händelse som avviker från det normala, vilket innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och som kräver skyndsamma insatser av en kommun eller en region.

Av 3 kap. 1 § i samma lag följer också att kommuner ska vidta de förberedelser som behövs för att upprätthålla verksamheten under höjd beredskap, så kallade beredskapsförberedelser. Kommuner har därför en skyldighet att förbereda sina verksamheter för krig och krigsfara genom att vidta beredskapsförberedelser. Även i samband med höjd beredskap ska en kommun verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan de aktörer som bedriver verksamheten.

Kommuners skyldigheter inför och vid höjd beredskap regleras även i förordning (2006:637) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extra ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Av 4 § i förordningen följer att kommuner och regioner ska ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Dessa ska innehålla uppgifter om den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap. Av planerna ska också framgå krigsorganisationen, den personal som ska tjänstgöra i denna och vad som i övrigt behövs för att kommunen eller regionen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

Som nämnts kan även näringsidkare åläggas ett ansvar att delta i totalförsvarsplaneringen, vilket följer av lag (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. Ett sådant deltagande kan enligt 2 § i lagen bestå i att ägare eller innehavare av industriella anläggningar och andra näringsidkare lämnar upplysningar om personal, lokaler, maskiner och annan utrustning, produktion, förbrukning av energi, råvaror och andra förnödenheter, lagerhållning, inköp, leveranser och annat dylikt som totalförsvarsmyndigheterna behöver för sitt planeringsarbete samt, om det behövs, i övrigt medverkar vid planeringen av de egna uppgifterna inom totalförsvaret.

Enligt 7 § i lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap kan vissa företag dessutom vara förpliktade att vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina skyldigheter.

Av 2 § i förordning (1992:390) om förberedelser för leverans av varor och tjänster ska beredskapsmyndigheter också träffa avtal med företag om att dessa under vissa villkor ska kunna tillhandahålla varor och tjänster (så kallad företagsplanläggning).

Många av de bestämmelser som reglerar den svenska beredskapen kan följaktligen sägas skapa en rättslig grund för offentliga aktörer att ingå olika typer av avtal med privata företag för att kunna säkerställa tillgång till varor, tjänster och byggtreprenader som är av vikt för totalförsvaret. Att så är fallet belyses också i utredningen *Plikten kallar!*, *SOU 2025:6*. Flera av förslagen i utredningen bygger på att det ingås beredskapsavtal mellan å ena sidan beredskapsmyndigheter och å andra sidan privata företag som bedriver totalförsvarsviktig verksamhet.

Det kan därför konstateras att olika typer av avtal mellan det offentliga och det privata både har varit, och kommer att vara, ett viktigt verktyg för det svenska totalförsvaret. En starkt svensk beredskap bygger därför i många avseenden på att det offentliga samarbetar med privata aktörer. För att sådana samarbeten ska vara långsiktigt bärkraftiga och även på sikt leda till en bättre beredskap måste de vara förenliga med den svenska upphandlingslagstiftningen likväl som EU-rätten, inte minst den statsstödsrättsliga regleringen.

Följaktligen är det relevant att undersöka i vilken utsträckning upphandlingslagstiftningen och delar av EU-rätten påverkar både hur olika typer av

avtal för att stärka den svenska beredskapen ingås och vad som är möjligt att inkludera i dem.

2.2 Upphandlingsrättsliga problemområden

Den upphandlingsrättsliga utgångspunkten är att upphandlande myndigheter och enheter ska tilldela kontrakt först efter att myndigheten valt ut leverantör efter en offentlig upphandling.² Upphandlande myndigheter och enheter måste också organiseras upphandlingar så att de överensstämmer med de krav som följer av upphandlingsregleringen. Samtidigt kan konstateras att de behov som ligger bakom de aktuella samarbetena, det vill säga en förstärkt beredskap, kan vara mycket speciella till sin karaktär i och med att de i slutänden syftar till att förstärka Sveriges totalförsvaret.

I *Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport 2025:3, Avtalad beredskap – en upphandlings- och statsstödsrättslig analys*, har undertecknad tillsammans med Erik Olsson identifierat några upphandlingsrättsliga problemområden utifrån olika beredskapsavtals bakomliggande karaktär.

Med utgångspunkt från det bakomliggande syftet med olika typer av beredskapsavtal och vilka åtagande parterna gör under fredstid – det vill säga då det inte råder höjd eller högsta beredskap – kan det finnas anledning att ytterligare analysera i vilken utsträckning upphandlingsrätten omfattar tilldelningen av olika typer av beredskapsavtal. Således ska både det upphandlingsrättsliga kontraktsbegreppet och de olika typer av undantag som kan följa av upphandlingsregleringen, likväl som de undantagsbestämmelser i form av bland annat artikel 106.2 i EUF-fördraget som kan påverka tillämpningen av EU-rätten, analyseras i projektet.

I de fall upphandlingsrätten är tillämplig finns det också anledning att analysera hur långa olika typer av avtal får vara. Det upphandlingsrättsliga regelverket innehåller, med undantag för ramavtal och koncessioner, inga generella begränsningar för hur långt ett kontrakt får vara. I praktiken delas ofta kontraktet upp i en initial kontraktsperiod och optioner. Det senare innebär att kontraktet innehåller förlängningsklausuler som kan aktiveras om båda parter är överens. Fördelningen mellan initial kontraktstid och en eller flera optioner blir därför en strategisk fråga för den upphandlande myndigheten eller enheten. Den totala kontraktstiden måste dock stå i proportion till föremålet för upphandlingen och vara förenlig med övriga allmänna upphandlingsrättsliga principer, såsom principen om likabehandling och principen om öppenhet.

² Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner och lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

Vad gäller ramavtal får sådana enligt 7 kap. 2 § LOU endast löpa under längre tid än fyra år om det föreligger särskilda skäl.³ I beräkningen av ett ramavtals längd ska samtliga eventuella förlängningsklausuler och optioner räknas in, även om de inte utnyttjas. Huvudregeln är således att ett ramavtal inte får gälla under längre tid än fyra år. Alla avrop som den upphandlande myndigheten planerar att göra från ramavtalet måste därför genomföras inom fyraårsperioden. Samtidigt kan det argumenteras för att många beredskapsavtal kan vara betjänta av längre löptider för att kunna säkra den långsiktighet som behövs för en ökad beredskap. Hur långa avtal, likväl som ramavtal, som kan accepteras, med utgångspunkt från både de allmänna principerna och de specifika reglerna i upphandlingslagstiftningen ska därför analyseras utifrån det bakomliggande syftet med olika beredskapsavtal.

I ljuset av att det kan krävas långa beredskapsavtal för att kunna uppfylla syftet med dem, samtidigt det rör sig om avtal som i allt väsentligt riskerar påverkas av omvärldsläget, utgör ytterligare en fråga som förtjänar uppmärksamhet i sammanhanget i vilken utsträckning upphandlade avtal kan ändras utan föregående upphandling.

Av 17 kap. 8 § LOU framgår att ett kontrakt eller ett ramavtal får ändras utan att den upphandlande myndigheten måste genomföra en ny upphandling, om ändringen kan göras med stöd av någon bestämmelse i 17 kap. 9–14 §§ LOU.⁴ Lagstiftningen är således utformad på så sätt att den uttömmande anger i vilka situationer ett kontrakt får ändras utan att en ny upphandling behöver genomföras. De situationer som beskrivs i dessa lagrum, där ändringar alltså är tillåtna, är följande:

- Ändringar av mindre värde (17 kap. 9 § LOU)
- Ändringar med stöd av en ändrings- eller optionsklausul (17 kap. 10 § LOU)
- Ändringar bestående av kompletterande beställningar (17 kap. 11 § LOU)
- Ändringar på grund av oförutsebara omständigheter (17 kap. 12 § LOU)
- Ändringar bestående av byte av leverantör på grund av företagsomstruktureringar eller insolvens (17 kap. 13 § LOU)
- Ändringar som inte är väsentliga (17 kap. 14 § LOU)

Avsikten är att i projektet också närmare analysera de ovan nämnda möjligheterna att ändra upphandlande kontrakt i ljuset av de särskilda skäl och förutsättningar som kan kringgärda samarbeten mellan offentliga och privata parter för att öka Sveriges beredskap.

I projektet ska även andra upphandlingsrättsliga problem som kan identifieras med koppling till olika typer av beredskapsavtal analyseras – både vad gäller former för

³ Ifråga om ramavtal som ingås i enlighet med LUF är motsvarande gräns åtta år, se 7 kap. 2 § i LUF.

⁴ Motsvarande reglering återfinns i 16 kap. 8–14 §§ i LUF.

att ingå själva avtalen och vad avtalen får innehålla avseenden bland annat olika krav.

2.3 EU:s statsstödsrätt

Med utgångspunkt från att samarbeten mellan offentliga och privata aktörer för att stärka den svenska beredskapen kan ha vissa särdrag ifråga om avtalstider, möjligheten att göra ändringar under kontraktets löptid och vilka krav som kan komma att ställas på leverantörerna för att säkra långsiktig försörjning i en osäker tid, kan även delar av EU:s primärrätt aktualiseras. Det är nämligen inte bara upphandlingsrätten som aktualiseras med anledning av att offentliga och privata aktörer samarbetar genom olika typer av beredskapsavtal, utan sådana avtal kan också komma att behöva analyseras utifrån EU:s statsstödsrätt.

Om olika typer av avtal mellan offentliga och privata aktörer för att stärka den svenska beredskapen inte upphandlas finns det en överhängande risk för att den privata parten får en fördel som den inte skulle haft under andra förhållanden, vilket kan utgöra ett stöd i den mening som följer av artikel 107.1 i EUF-fördraget. Skulle ett sådant stöd föreligga är det sannolikt att även övriga rekvisit för att åtgärden ska anses utgöra ett statsstöd enligt definitionen i EUF-fördraget är uppfyllda – stödet lämnas av staten, men hjälp av statliga medel, samtidigt som det är selektivt och riskerar påverka både konkurrensen och handeln mellan medlemsstater.

Även i situationer då olika typer av avtal mellan offentliga och privata aktörer för att stärka den svenska beredskapen upphandlas kan statsstödsrätten aktualiseras. Trots att utgångspunkten får anses vara att upphandlande avtal i vart fall inte inkluderar stöd i form av överkompensation, i och med att upphandlingen syftar till att skapa konkurrens och därmed marknadsmässiga villkor, kan exempelvis de krav som den upphandlande myndigheten eller enheten ställer medföra att en viss leverantör gynnas framför andra.

Samtidigt finns både specifika statsstödsrättsliga undantag i främst artikel 107.3, och allmänna undantag från fördragets bestämmelser, inte minst i artikel 106.2 i EUF-fördraget, vilka kan påverka vilket innehåll olika typer av avtal mellan offentliga och privata aktörer för att stärka den svenska beredskapen kan ha. Projektet ska därför inkludera en bred statsstödsrättslig analys inklusive en analys av de olika undantag som skulle kunna aktualiseras med anledning av inte minst beredskapsavtalens bakomliggande syfte.

3 Syfte och metod

Syftet med projektet är att analysera i vilken utsträckning regleringen av den offentliga upphandlingen och EU:s statsstödsrätt påverkar hur olika typer av samarbeten mellan offentliga organ och privata marknadsaktörer kan utformas för att öka den svenska försörjningsberedskapen. Avsikten är inte endast att studera regelverken utifrån olika typer av avtal för att stärka den svenska beredskapen som ingås av så kallade beredskapsmyndigheter, utan analysen ska även inkludera avtal som kan ingås med samma syfte av kommuner och regioner.⁵

Syftet ska uppnås genom en rättsvetenskaplig studie där gällande rätt fastställs med utgångspunkt från de rättskällor och enligt de metoder som styr respektive reglering. Rätten ska sedan analyseras utifrån ett beredskapsperspektiv där kunskap kommer att sökas även inom andra vetenskapsområden än rättsvetenskapen. Således kommer exempelvis utredningar och studier som direkt rör vilka behov av ökad beredskap som kan efterfrågas i samhället, likväl som källmaterial kopplat till andra vetenskapliga discipliner, komma att användas som en utgångspunkt för analysen.

4 Relevans och genomförande

Projektet torde vara av stor relevans för Konkurrensverket då det syftar till att på ett djupare plan utforska rättsområden som både påverkar marknadens funktionssätt och som kan falla inom Konkurrensverkets tillsynsansvar.

Projektet ska som nämnts genomföras som ett doktorandprojekt vid institutionen för rättsvetenskap på Linnéuniversitetet. Projektet ska ledas av Tobias Indén men genomföras av en doktorand. Avsikten är att doktorandtjänsten ska utlysas under sommaren 2026 varvid ett urval av sökande kan göras under september 2026. Målet är att kunna anta en doktorand i november 2026.

Vid Linnéuniversitetet bedrivs annan verksamhet och forskning med koppling till beredskapsfrågor.⁶ Projektet kommer därför att bedrivas i ett vetenskapligt sammanhang där influenser kan fås från andra forskningsområden, allt för att både kunna bredda och skapa djup i analysen av de rättsliga frågor som utgör utgångspunkten för projektet. Vid institutionen för rättsvetenskap bedrivs också både konkurrens- och EU-rättslig forskning – varför projektet ska bedrivas i en större forskningsmiljö där lärdomar kan dras från andra rättsvetenskapliga forskningsprojekt.

⁵ I sammanhanget ska nämnas att kommuner och regioner inte omfattas av förslaget rörande F-avtal i SOU 2025:68.

⁶ Linnéuniversitetet ingår exempelvis i Campus totalförsvaret: <https://campustotalforsvar.se/>

Curriculum vitae

Personuppgifter

Tobias Indén

Födelsedatum: 28 februari 1977

Examina

Juris doktor, Umeå universitet; 2008-12-15.

Juris kandidatexamen, Umeå universitet, 2004-01-16.

Filosofie kandidatexamen med rättsvetenskap som huvudämne, Umeå Universitet, 2002-02-22.

Docentutnämning

Utnämnd till docent i rättsvetenskap vid Samhällsvetenskaplig fakultet, Umeå universitet, 2011-07-01.

Anställningar

Lektor i offentlig rätt, Linnéuniversitetet, Kalmar, sedan 2024-11-01.

Universitetslektor vid juridiska institutionen, Umeå universitet, 2009-02-01–2024-10-31 (inklusive viss tjänstledighet).

Gästprofessor i förvaltningsrätt, Mittuniversitetet, Östersund, 2021-07-01–2022-12-31.

Professor (mso) vid Juridisk Institut, Syddansk universitet, Odense; 2014-09-01–2017-12-31.

Lektor i EU-rätt vid Juridisk Institut, Syddansk universitet, Odense, 2011-01-01–2014-08-31.

Expert i kommunalrätt, Konkurrensverket, 2011-02-15–2012-05-31.

Universitetsadjunkt vid juridiska institutionen, Umeå Universitet, 2008-11-01–2009-01-31.

Vikarierande universitetsadjunkt vid juridiska institutionen, Umeå Universitet, 2006–2007 (totalt sex månader).

Doktorand vid juridiska institutionen, Umeå universitet, 2004–2008.

Beskrivning av vetenskaplig verksamhet

Jag har ett brett juridiskt intresse rörande svenska rätt, inte minst i skärningspunkten mellan offentlig rätt och civilrätt, likväl rörande EU-rätt.

Även om en relativt stor del av min forskning har varit inriktad på offentlig rätt, men i en bred mening, och delvis i gränslandet till både marknadsrätt och allmän förmögenhetsrätt, väcktes intresset för skärningspunkten mellan offentlig rätt och civilrätt redan i samband med att mitt doktorandprojekt initierades 2004. I min avhandling undersökte jag gränserna för kommunala aktörers rättsliga möjligheter att agera på marknader i konkurrens med privata aktörer. Jag undersökte också i vilken utsträckning konkurrenslagens bestämmelser var anpassade för att hantera de problem som privata företag inte sällan gav uttryck för med anledning av sådana kommunala engagemang.

Efter disputationen 2008 utvecklades mitt forskningsintresse till att också omfatta andra typer av åtgärder från offentliga aktörers sida som kunde anses påverka marknadens funktionssätt, nämligen olika typer av samarbeten mellan offentliga och privata aktörer (offentlig-privata partnerskap, offentlig-privata samarbeten etc.).

Jag har tidigare varit ansvarig för forskningstemat *Samspelet mellan privaträtt och offentlig rätt* (2012–2024), vid juridiska institutionen, Umeå universitet. Inom det aktuella forskningstemat har jag även varit inblandad i flera forskningsprojekt som berört de rättsliga aspekterna av de problem som kan uppkomma då offentliga aktörer på olika sätt riskerar att påverka marknadens funktionssätt. Ett av de forskningsprojektet som jag varit delaktig i, och som bedrivits under det aktuella forskningstemat, är *Koncessioner i allmänhetens tjänst*. Projektet finansierades av Konkurrensverket och jag var ansvarig för projektet i samband med ansökan och dess beviljande. Efter att Ulf Vannebeck disputerade i maj 2019 övertog han ansvaret för projektet. Under 2023 var jag delvis finansierad via projektet.

Min forskning har således bedrivits inom ett flertal rättsområden såsom kommunalrätt, konkurrensrätt, EU:s statsstödsrätt, upphandlingsrätt och allmän förmögenhetsrätt men den gemensamma nämnaren för min forskning har i många avseenden varit den offentliga sektorns påverkan på marknadens funktionssätt, både vad gäller det offentligas möjligheter att själv vara en marknadsaktör, dess möjlighet att på olika sätt gynna vissa företag och i dess roll som inköpare.

Publikationer

Monografier

1. EU Public Procurement Law, Steinicke & Vesterdorf (red.), C.H. Beck, Hart & Nomos, Bryssel 2018, ISBN 978-3-8487-0120-9 (1 476 sidor). Jag har ansvarat för art. 67–73.
2. EU:s statsstödsrätt – EU-rättens krav och den nationella rättens utmaningar, Iustus, Uppsala 2013, ISBN 978-91-7678-866-0 (294 sidor).
3. Offentlig-Privat Samarbejde, Jurist & Økonomforbudets forlag, København 2011, ISBN 978-87-574-1741-8 (268 sidor). Tillsammans med Karsten Naundrup Olesen.

4. Offentlig upphandling – på rätt sätt och till rätt pris, Studentlitteratur, Lund 2011, ISBN 978-91-44-06840-4 (230 sidor). Tillsammans med Mats Bergman, Sofia Lundberg och Tom Madell.
5. EU:s statsstödsrätt – en introduktion, Lustus, Uppsala 2010, ISBN 978-91-7678-773-1 (136 sidor).
6. Offentlig-privat samverkan. Rättsliga förutsättningar och utmaningar, Lustus, Uppsala 2010, ISBN 978-91-7678-754-0 (275 sidor). Tillsammans med Tom Madell.
7. Kommunen som konkurrent – kommunalrättsliga befogenheter och konkurrensrättsliga begränsningar, Lustus, Uppsala 2008, ISBN 978-91-7678-706-9 (Ak.avh. 416 sidor).

Artiklar

8. Tillgång till den svenska upphandlingsmarknaden för marknadsaktörer i tredjeländer, Europarättslig tidskrift 2025 nr 3. (Tillsammans med Graham Butler).
9. Tolkning av upphandlande avtal, Svensk Juristtidning 2025 nr 3, s. 292–310. (Tillsammans med Tom Madell).
10. Vi har ingen lokal(hyra)! – tjänstekoncession eller lokalhyra, Europarättslig tidskrift 2024 nr 2. (Tillsammans med Ulf Vannebäck).
11. Public service, SVT:s textjournalistik och EU:s statsstödsrätt, Europarättslig tidskrift 2023 nr 1.
12. Anmälan av Fredrik Morawetz, Avbrutna upphandlingar – ansvar i gränlandet mellan privat och offentlig rätt (ak.avh.), Juridisk tidskrift, 2020–21, s. 764–768.
13. Offentlig näringsverksamhet och den svenska konkurrenslagen, Nordisk Administrativt Tidskrift nr. 2/2016, s. 79–89.
14. The Public Sector and Obligation to Contract, European Review of Contract Law, 2/2016. (Tillsammans med Karsten Naundrup Olesen).
15. Modernising the Swedish Procurement Legislation: Reform Proposals, European Procurement and Public Private Partnership Law Review, 4/2013, s. 347–349.
16. Legal aspects of Public Private Innovation, European Procurement and Public Private Partnership Law Review, 4/2012, s. 258–267. (Tillsammans med Karsten Naundrup Olesen).
17. Anmälan av Andrea Sundstrand, Offentlig upphandling – primärrättens reglering av offentliga kontrakt (ak. avh.), Juridisk tidskrift, 2012–13, s. 478–488.
18. The Largest Procurement of Health Care Services Ever Awarded in Sweden: S:t Göran Hospital, European Public Private Partnership Law Review, 4/2011, s. 231–233.
19. IPPP – the Long-term Perspective, Information, Due Diligence and General Principles, European Public Private Partnership Law Review, 3/2011, s. 130–136.
20. Expropriationsersättning och EU:s statsstödsregler – ekonomiska begrepp i en juridisk kontext, Förvaltningsrättslig tidskrift 2011, s. 107–123. Tillsammans med Sofia Lundberg.
21. Konkurrensrätten och den offentliga säljverksamheten – en ny konfliktlösningsregel, Juridisk tidskrift 2009–10, s. 286–295.

22. Marknadsstatens utveckling och kommunalrättens stagnation, *Förvaltningsrättslig tidskrift* 2009, s. 131–148.
23. Kan man ta tillbaka det man redan låtit någon få? Svenska regler om återkrav av kommunalt stöd som strider mot EG-rätten, *Förvaltningsrättslig tidskrift* 2005, s. 427–443.
24. Utmanande rätt eller rätten att utmana – ett danskt privatiseringsinitiativ i en svensk kontext, *Förvaltningsrättslig tidskrift* 2005, s. 283–300.
25. Indirekt laglighetsprövning genom konkurrensrättslig reglering, *Förvaltningsrättslig tidskrift* 2003, s. 47–57.
26. Allmännyttig verksamhet eller missbruk av dominerande ställning? *Juridisk tidskrift* 2002–03, s. 34–56. (Tillsammans med Tom Madell)

Antologibidrag

27. Verkställighet av kommunala beslut, i; Gottrup & Gram Mortensen (red.), *Nye tendenser i nordisk kommunalretsforskning*, Jurist & Økonomforbudets forlag, København 2019, ISBN 978-87-574-4344-8.
28. Den svenska järnvägen, liberaliseringen och marknadstillträdet, i; Hans Viggo Godsk Pedersen (red.), *Juridiske emner ved Syddansk universitet*, Jurist & Økonomforbudets forlag, København 2016, ISBN 978-87-574-2598-7 (9 sidor).
29. Kommunerna och deras ansvar för konkurrencen i; Niklas Witt (red.), *Festskrift - Sveriges Kommunaljuridiska Förening 100 år*, lustus förlag, s. 123–140, 2015, ISBN 978-87-574-1741-8 (18 sidor).
30. Udløbere af lægekonflikten 2013, i; Hans Viggo Godsk Pedersen (red.), *Juridiske emner ved Syddansk universitet*, Jurist & Økonomforbudets forlag, København 2013. Tillsammans med Kent Kristensen och Karsten Naundrup Olesen.
31. Konkurrence om at passe børn, i; Hans Viggo Godsk Pedersen (red.), *Juridiske emner ved Syddansk universitet*, Jurist & Økonomforbudets forlag, København 2011, ISBN 978-87-574-2598-7 (18 sidor). Tillsammans med Karsten Naundrup Olesen.
32. Kommunallagen och den nya tidens kommunala förvaltning, i; Ruth Mannelqvist och Therese Enarsson (red.), *Rätten, välfärden och marknaden*, Rapporter och texter från Juridiska institutionen, 2008, s. 67–79.
33. Svenska regler om olovligt utbetalt statsstöd, i; *Svensk rätt i EU – en antologi*, Örjan Edström (red.), lustus, Uppsala 2007, ISBN 978-91-7678-656-7, s. 61–79.
34. Svenska kommuners engagemang på en öppen marknad – problem med bristande konkurrensneutralitet som kräver en lösning, i: *Samspelet mellan offentlig rätt och privaträtt – de grundläggande fri- och rättigheterna*, Eija Mäkinen (red.), Tammerfors 2005, s. 207–224.

Övriga vetenskapliga arbeten

35. Avtalad beredskap – en upphandlings- och statsstödsrättslig analys, *Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport* 2025:3 (75 sidor). Tillsammans med Erik Olsson.

36. Offentlig upphandling, kvalificering och ekonomisk ställning, Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport 2018:3. ISSN-nr 1652-8069 (64 sidor). Tillsammans med Johan Lundberg.
37. Det offentliga som konkurrent på kommersiella marknader – En samhällsekonomisk analys med exemplet konferensmarknaden, 2017. Tillsammans med David Granlund, Johan Lundberg, Sofia Lundberg, Magnus Wikström, samtliga verksamma vid Handelshögskolan vid Umeå universitet.
38. Överprövning av offentliga upphandlingar – En intervjustudie om skillnader mellan LOU och LUF, Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport 2014:8. ISSN 1652-8089 (78 sidor). Tillsammans med Hanna Lindström och Sofia Lundberg.
39. Kommunal prissättning i konkurrens – En modifierad underskotts- och självkostnadsprincip, Uppdragsforskningsrapport 2009:5, Konkurrensverket, ISSN 1652-8069 (71 sidor).

Diverse uppdrag

Biträdande prefekt vid Institutionen för rättsvetenskap, Linnéuniversitetet, från 2025-09-01.

Ordförande i handledarkollegiet vid Institutionen för rättsvetenskap, Linnéuniversitetet, sedan 2025-03-01.

Ledamot i Konkurrensverkets råd för forskningsfrågor, 2012–2017.

Ledamot i *Upphandlingsrättslig Tidskrifts* redaktionsråd.

Ledamot i referensgruppen för projektet Sammenligning og analyse av kommunelovene og kommunalretten i Norge. Utsedd av det norska Kommunal og regionaldepartementet.

Peer review-granskare åt *Förvaltningsrättslig tidskrift*.

Country Correspondent åt tidsskriften *European Public Private Partnership Law Review*, 2012–2017.

Nationell kontaktperson för nätverket PROF – Nordiskt nätverk för samspelet mellan privat och offentlig rätt.